

Брюксел, 30.9.2020 г.
SWD(2020) 303 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

**Доклад относно върховенството на закона за 2020 г.
Глави по държави: ситуация в областта на върховенството на закона в Дания**

придружаващ

**СЪОБЩЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Доклад относно върховенството на закона за 2020 г.
Ситуация в областта на върховенството на закона в Европейския съюз**

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 304 final} - {SWD(2020) 305 final} -
{SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 307 final} - {SWD(2020) 308 final} -
{SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} - {SWD(2020) 311 final} -
{SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} - {SWD(2020) 314 final} -
{SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} - {SWD(2020) 317 final} -
{SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} - {SWD(2020) 320 final} -
{SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} - {SWD(2020) 323 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

РЕЗЮМЕ

Съдебната власт на Дания се радва на постоянно високо ниво на усещане за независимост и през 2019 г. са предприети някои стъпки за по-нататъшно подобряване на рамката за дисциплинарни мерки и отчетност на съдиите. Правосъдната система се характеризира с добро ниво на ефикасност, въпреки лекото нарастване на времето за разглеждане на висящи дела през последните години. В същото време заинтересованите страни изразяват известна загриженост относно липсата на достатъчно ресурси, като по отношение на цифровизацията на съдебната власт остават някои предизвикателства. Няколко инициативи на правителството и националната съдебна администрация имат за цел да се справят с тези предизвикателства, включително чрез проект за използване на цифрови инструменти за наблюдение на средната продължителност на висящите дела.

Съгласно проучванията Дания се възприема като една от най-малко корумпираните страни в ЕС и света. Въпреки че Дания няма специална стратегия или агенция за борба с корупцията, тя е създавала форум за борба с корупцията, който има за цел да подобри координацията между органите за изготвяне на техните собствени разпоредби. Датските публични институции са изградили репутация на прозрачна администрация и на надеждна и функционална уредба за предотвратяване на корупцията. Централен аспект на системата за етично поведение е ниската степен на формализиране на правилата за борба с корупцията по отношение на етиката и почтеността с няколко наредби и контролни мерки за предотвратяване на корупцията, особено за лицата с висши изпълнителни функции. Предишният опит на Дания в прилагане на последните международни препоръки е ограничен, по-специално относно финансирането на политическите партии и упражняването на надзор над членовете на парламента.

Националният медиен регулаторен орган, датският Съвет за радио и телевизия, работи по независим начин и има стабилна организационна структура. Няма конкретно законодателство, което урежда прозрачността на собствеността върху медиите, но националният централен търговски регистър би могъл да се използва за достъп до определена информация. Въведени са някои изключения от Закона за достъп до публични административни документи, които на практика ограничават отчасти правото на достъп до информация. Създадена е специална Комисия за свободата на изразяване на мнение с цел насърчаване на дебата относно рамката и общите условия по отношение на свободата на изразяване на мнение, свобода, която е защитена от конституцията и вече се ползва от стабилността на демократичната традиция и на институциите в Дания.

Принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване се характеризират с процес на широко участие за утвърждаване на законодателство с всеобхватна рамка за изготвяне на закони, включително консултации със заинтересовани страни. Парламентарният омбудсман има утвърдена роля в осигуряването на надзор върху решенията на публичните органи. Неотдавнашните кампании на националната съдебна администрация имат за цел да повишат осведомеността по отношение на значението на върховенството на закона и ролята на съдебната власт, включително чрез образователни видеоклипове, учебни програми за учители и специален уебсайт за журналисти. Чрез своя Съвет по правата на човека, който има ключова консултативна функция, Датският институт по правата на човека гарантира участието на широк кръг от организации на гражданското общество.

I. ПРАВОСЪДНА СИСТЕМА

Правосъдната система на Дания се състои от 24 окръжни съдилища, две висши съдилища (апелативни съдилища) и Върховен съд, както и две специализирани съдилища¹. Независимата национална съдебна администрация отговаря за управлението и развитието на съдилищата, което включва разпределение на бюджетите на съдилищата и управление на сградите и ИКТ системите. Независимият Съвет за назначенията в съдебната система² изготвя необвързващи предложения до Министерството на правосъдието за назначаване на съдии, като министерството след това ги предлага на изпълнителната власт (кралицата) за официално назначаване³. Съветът за назначенията предлага само по един съдия за всяко свободно място. Няма случаи, в които изпълнителната власт да не приеме предложението на Съвета за назначенията. С оглед на прозрачността, когато прави предложение за свободно място Съветът за назначенията в съдебната система публикува съобщение за медиите. Прокуратурата е автономна институция, действаща под надзора на Министерство на правосъдието и ръководена от главен прокурор⁴. Адвокатската колегия е независимият орган, който управлява юридическата професия и гарантира нейната независимост⁵.

Независимост

Съдебната власт се радва на много висока степен на усещане за независимост. Като цяло 86 % от широката общественост и 80 % от предприятията считат независимостта на съдилищата и съдиите за „сравнително добра или много добра“, като значително висок процент от широката общественост (41 %) счита, че независимостта е „много добра“. Тези данни като цяло са стабилни и високи по отношение на широката общественост от 2016 г. и също така постоянни за предприятията от 2010 г.⁶.

Предприети са няколко мерки за укрепване на рамката за отчетност на съдиите и нейните гаранции. Съществуват два вида дисциплинарни мерки за съдии: председателите на съдилищата могат да отправят предупреждение към съдия за небрежност или невнимание при изпълнение на неговите задължения, докато Специалният съд по обвиненията и ревизиите⁷ може да отправя предупреждения, да налага глоби и в случай на сериозно нарушение да

¹ Морски и търговски съд и Поземлен съд. Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (CEPEJ) (2020 г.), Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States.

² Членовете се назначават от министъра на правосъдието и включват един съдия от Върховния съд и един съдия от Апелативния съд, предложени от съответните съдилища, един съдия от окръжен съд, предложен от Асоциацията на съдиите, един адвокат, предложен от адвокатската колегия и двама представители на широката общественост, предложени от асоциацията на органите за местно самоуправление в Дания и датската асоциация за обучение на възрастни.

³ С изключение на председателя на Върховния съд, който се избира и назначава пряко от Върховния съд съгласно вътрешна процедура. Освен това законът предвижда специална процедура по отношение на членовете на Върховния съд, съгласно която избраният от Съвета за назначенията кандидат да се проверява от съдиите на Върховния съд преди потвърждаване на назначението.

⁴ Главният прокурор се назначава от изпълнителната власт (официално кралицата) по препоръка на министъра на правосъдието след одобрение от Съвета по набиране на персонал към правителството и може да бъде освободен по мотивирана препоръка на министъра на правосъдието (в последния случай препоръката се изпраща направо на кралицата).

⁵ Закон за правораздаването, раздел 15.

⁶ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графики 44, 46 и 48. Степента на усещането за независимост на съдебната власт е категоризирана, както следва: много ниска (под 30 % от отговорилите усещат независимостта на правосъдната система като относително добра и много добра); ниска (между 30 — 39 %), средна (между 40 — 59 %), висока (между 60 — 75 %), много висока (над 75 %).

⁷ Специалният съд по обвиненията и ревизиите се състои от един съдия от Върховния съд, един съдия от Висшия съд и един съдия от окръжен съд, един адвокат и един професор по право, назначени от изпълнителната власт по предложение от съдебната власт (за съдиите членове) и от Адвокатската колегия (за адвоката).

освобожава съдия или да го отстрани временно от длъжност, ако срещу съдията е образувано наказателно производство⁸. От 2019 г. предупреждение, отправено от председател на съда, може да бъде обжалвано пред Специалния съд по обвиненията и ревизиите⁹, добавяйки допълнителна гаранция за системата, която е в съответствие с препоръките на Съвета на Европа¹⁰. Тази реформа е задействана *inter alia* от Асоциацията на съдиите въз основа на конкретен случай, при който съдия получава предупреждение от председател, което съдията счита за неоснователно, но няма възможност за преразглеждане. Друго значимо развитие по отношение на рамката за отчетност на съдиите е приемането от Асоциацията на съдиите (в сътрудничество с националната съдебна администрация) на тълкувателни обяснителни коментари към етичните насоки за съдиите. Коментарите, приети през 2019 г., предоставят допълнителни уточнения на етичните насоки за съдиите от 2014 г., като предоставят конкретни примери за тяхното прилагане. Това също е в отговор на препоръка от Групата държави срещу корупцията (GRECO)¹¹.

Правомощието на министъра на правосъдието да дава инструкции на прокуратурата по отделни дела е придружено от гаранции и не се използва на практика. Съгласно Закона за правораздаването министърът на правосъдието може да дава общи насоки как прокуратурата да изпълнява задачите си, както и да дава указания на прокурорите по отделни дела, които могат да включват разпореждане да не се провежда наказателно преследване.¹² Разпореждането трябва да бъде в писмен вид, да бъде мотивирано и изпратено до председателя на парламента в писмен вид.¹³ На практика, според властите изглежда, че има само един случай на такова разпореждане от министъра на правосъдието през 1995 г., когато главният прокурор е нямал право да се разпорежи поради конфликт на интереси. Тази практика, съчетана със съществуващите правни гаранции, изглежда, смекчава риска за автономността на прокуратурата¹⁴. Следвайки новата съдебна практика на Съда на Европейския съюз относно европейската заповед за арест¹⁵, съществуването на това право на разпореждане накара Дания да промени през 2020 г. своята процедура за издаване на такива заповеди за арест¹⁶.

⁸ Решения на Специалния съд по обвиненията и ревизиите могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд. Закон за правораздаването, раздел 48 — 49.

⁹ Закон за правораздаването, раздел 48а.

¹⁰ Препоръка CM/Rec(2010)12 на Комитета на министрите към Съвета на Европа, параграф 69. Вж. също решение на Съда от 25 юли 2018 г., *LM*, C-216/18 PPU, параграф 67.

¹¹ Четвърти кръг на оценка на GRECO, препоръка v, която GRECO счита, че сега е изпълнена задоволително. Четвърти кръг на оценка на GRECO — Междинен доклад за съответствие, стр. 5. Вж. също ЕСПЧ, решение от 9 януари 2013 г., *Александър Волоков срещу Украйна*, жалба № 21722/11, §§ 175 — 179.

¹² Закон за правораздаването, раздел 98, параграф 3. Отделно има случаи, при които министърът на правосъдието трябва по закон да реши дали по дадено дело трябва да се започне наказателно преследване или не, включително за свързани с тероризъм престъпления, за държавна измяна и за престъпления срещу държавата, глава 12 от Закона за правораздаването.

¹³ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графика 55.

¹⁴ Съгласно Препоръка Rec(2000)19 на Комитета на министрите към Съвета на Европа, параграф 13, буква г), „когато правителството е оправомощено да дава указания за наказателно преследване по конкретно дело, те трябва да се придружават от адекватни гаранции, че прозрачността и справедливостта се спазват в съответствие с националното законодателство“. По отношение на правните гаранции, параграф 13 (г. г) и д).

¹⁵ Решение на Съда от 27 май 2019 г. по съединени дела *OG*, C-508/18 и *PI*, C-82/19 PPU.

¹⁶ От 15 февруари 2020 г. съдилищата са единственият орган, компетентен да издава европейска заповед за арест. Закон за екстрадицията на престъпници, раздел 46 и 47. Вж. също Доклад на Европейската комисия относно прилагането на Рамково решение на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите по предаване между държавите членки, т. 5 — 6.

Качество

Изразяват се известни опасения относно намаляващите разходи за правосъдната система. Разходите на Дания за съдилищата като процент от БВП са ниски и намаляват през последните години¹⁷. Броят на съдиите на глава от населението също е забележимо нисък¹⁸. Доклад от Асоциацията на съдиите за 2020 г. относно условията на труд на съдиите предоставя подробен анализ на натовареността на съдиите, подчертавайки, че броят на съдиите е в застои, а от 2011 г. ресурсите бавно намаляват, докато натовареността се увеличава¹⁹. По-специално се изразяват опасения относно намаляването на броя на съдебните служители, което увеличава натовареността на съдиите. През юни 2020 г. правителството предостави допълнително финансиране за съдилищата за справяне с увеличаване брой на изостаналите дела поради затваряне на съдилищата по време на пандемията от COVID-19, което предвижда назначаване на допълнителни съдии²⁰.

Продължават някои инициативи за справяне с нерешените предизвикателства по отношение на цифровизацията на съдебната система. Електронни средства за подаване на дела и призовки онлайн и за проследяване на етапите на съдебните производства са достъпни в съдилищата само в ограничена степен²¹. Въпреки че всички съдебни решения на трета инстанция се публикуват, това само отчасти се отнася за съдебните решения на първа и втора инстанция, а редът и условията за машинно четене на съдебни решения са ограничени²². Според информация от националната съдебна администрация в процес на изготвяне за 2021 г. е цялостна онлайн база данни на съдебните решения, включително анонимизиране на съдебните решения. Националната съдебна администрация също така изпълнява проект за използване на цифрови инструменти за наблюдение на средната продължителност на висящите дела²³.

Ефикасност

Правосъдната система се справя ефикасно с натовареността на съдилищата, но делът на приключилите производства бележи известен спад. Времето, което се смята за необходимо за решаване на граждански, търговски, административни и други дела е много малко и остава под средното за граждански и търговски съдебни спорове на всички инстанции, въпреки че през последните години леко се увеличава²⁴. В същото време делът на приключилите производства по граждански и търговски съдебни спорове намалява до известна степен през последните години, като спада от 102 % през 2017 г. на 95 % през 2018 г. и на 94 % през 2019 г. Броят на висящите дела все още остава нисък, особено по граждански и търговски съдебни спорове²⁵.

¹⁷ Разходите на глава от населението са на средно ниво, но също така от 2012 г. постоянно намаляват. Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графики 32 и 33.

¹⁸ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графика 35.

¹⁹ Датска асоциация на съдиите, Условия на труд на съдиите, стр. 5 — 8.

²⁰ Комюнике на Министерство на правосъдието от 24 юни 2020 г., Нови съдии трябва да облекчат натиска върху съдилищата.

²¹ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графика 27.

²² Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графики 28 и 29.

²³ Информация, предоставена от Дания за Доклада относно върховенството на закона за 2020 г., стр. 10.

²⁴ Няма отделни данни за административни дела.

²⁵ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графики 5 —15. Данните за 2019 г. относно дела на приключилите производства са достъпни в: датските съдилища, гражданските дела.

II. УРЕДБА ЗА БОРБА С КОРУПЦИЯТА

Системата за борба с корупцията до голяма степен се основава на неформални правила за етика и почтеност, както и на социални норми и обществен контрол. Няколко органа участват в предотвратяването на корупцията, насърчаването на добрата административна практика и спазването на правната рамка. Те включват по-специално органа за финансов надзор, парламентарния омбудсман и главния одитор. Агенцията за служителите и тяхната компетентност (Employee and Competence Agency) и кабинетът на министър-председателя имат отговорности по отношение на насърчаването на почтеността сред държавните служители и министрите. Специализирано звено за дела за корупция и подкупване на чужди длъжностни лица към държавния прокурор за тежки икономически и международни престъпления има специални правомощия да разследва сериозни случаи на корупция. Предотвратяването на корупцията до голяма степен е регламентирано за държавните служители, но в момента Дания няма конкретен закон за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности.

Дания е класирана на 1^{во} място в Европейския съюз и в света съгласно индекса за възприятие на корупцията на Transparency International²⁶. Само 35 % от респондентите в проучване на Евробарометър считат корупцията за широко разпространена (средна стойност за ЕС: 72 %), а само 7 % казват, че се чувстват лично засегнати от корупция в ежедневието си (средна стойност за ЕС: 26 %). Що се отнася до предприятията, 16 % от дружествата считат, че корупцията е широко разпространена (средна стойност за ЕС: 63 %) и само 5 % от дружествата считат, че корупцията е проблем при извършването на стопанска дейност (средна стойност за ЕС: 37 %). 25 % от хората смятат, че има достатъчно успешни наказателни преследвания, за да възпират хората от корупционни практики (средна стойност за ЕС: 36 %), а 51 % от дружествата смятат, че хората и предприятията, уличени в подкупване на висш служител се наказват по подходящ начин (средна стойност за ЕС: 31 %)²⁷.

Датският наказателен кодекс инкриминира корупцията и свързаните с нея престъпления. Наказателната санкция по отношение на активния и пасивния подкуп²⁸ в публичния сектор е глоба или лишаване от свобода до шест години, а по отношение на подкуп в частния сектор²⁹ — глоба или лишаване от свобода до четири години. По отношение на юридическите лица могат да бъдат налагани глоби на същите за престъпление съгласно Наказателния кодекс³⁰. През 2018 г. Дания прие изменение на Наказателния кодекс относно изпирането на пари, което увеличава налаганите наказания (от 6 на 8 години максимално наказание)³¹.

Дания преразглежда цялостния си подход към изпълнението и създаде специализирано звено за дела за корупция и подкупване на чужди длъжностни лица в рамките на специализираната прокуратура за икономически престъпления (SØIK) през 2014 г. Полицията, прокуратурата и специализираното звено към специализираната прокуратура за икономически престъпления (SØIK) са съответните органи за разследване и преследване на корупцията. SØIK е

²⁶ Transparency International (2020 г.), Индекс за възприятие на корупцията за 2019 г.

²⁷ Експресно проучване на Евробарометър 482 (2019 г.), Отношение на предприятията към корупцията в ЕС.

²⁸ Наказателен кодекс. Раздел 122 и раздел 144.

²⁹ Наказателен кодекс. Раздел 299, параграф 2.

³⁰ Раздел 306 срв. раздел 2

³¹ *Folketinget* (датският парламент), закон No 711 от 2018 г.

специализиран отдел на прокуратурата, който функционира и като координационен орган. В рамките на SØIK има и национално звено за финансово разузнаване, а от 2015 г. има звено за международни дела, включително дела, свързани с подкупи на чуждестранни длъжностни служители³². В рамките на полицията неотдавна бяха подобрени процедурите за обществени поръчки и усилията за информиране и обучение на полицейските служители по отношение на Етичния кодекс, приет през 2015 г.³³ Система за подаване на сигнали за нередности, създадена през 2019 г., позволява да се докладва за престъпления и нарушения от административноправен характер, включително конфликт на интереси. Гражданите могат да отправят жалби до независимия орган за жалби към полицията, който осъществява външен надзор и контрол на полицията и прокуратурата³⁴. GRECO обаче препоръчва на властите да анализират необходимостта от въвеждане на изискване за полицейските служители да декларират редовно финансови интереси, както и от въвеждане на мерки за повишаване на осведомеността на полицейския персонал относно задължението им да докладват за неправомерно поведение, свързано с корупция в рамките на полицейските служби³⁵.

Дания няма специален орган за насърчаване на почтеността и предотвратяване на корупцията, а по-скоро няколко органа с различни задачи. Въпреки че Дания не разполага със специална стратегия или агенция за борба с корупцията, тя е създала форум за борба с корупцията³⁶, който провежда *ad hoc* срещи между органите за подобряване на координацията и споделяне на информация. Министерствата си сътрудничат и изготвят закони за борба с корупцията. Органът за финансов надзор издава насоки, ръководства и инструкции за етично поведение и за финансовите аспекти на борбата с корупцията. Службата на главния одитор извършва одит на държавните институции и разглежда разходите, определени от парламента и държавните дружества. Освен това други органи, като Агенцията за служителите и тяхната компетентност към Министерство на данъчното облагане и кабинета на министър-председателя, имат задачи, свързани с насърчаване на почтеността и предотвратяване на корупцията, свързани с управлението на публичната администрация³⁷. Установената в Дания традиция на високи етични стандарти и прозрачност на публичните процедури е довела до създаване на малко на брой официални правила или мерки за контрол за предотвратяване на корупцията, по-специално за лица, на които са възложени висши изпълнителни функции, като GRECO препоръчва да се формулират по-обвързващи правила³⁸.

Агенцията за служителите и тяхната компетентност публикува кодекси за поведение за държавните служители, докато за министрите предоставя насоки по въпросите на почтеността при тяхното назначаване. Преработена версия на кодекса за поведение в публичния сектор, публикуван през декември 2017 г., съдържа правила относно вторичната заетост и изискване за спазване на благоприличие за служителите в публичния сектор. Агенцията за служителите и тяхната компетентност

³² Конвенция на ООН срещу корупцията (2017 г.), Преглед на изпълнението на Конвенцията на ООН срещу корупцията — доклад за преглед на Дания.

³³ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка.

³⁴ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, стр. 48.

³⁵ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръки xiii и xiv.

³⁶ Събира представители на Министерство на правосъдието, главния прокурор, SØIK, Министерство на външните работи, Министерство на финансите и други с цел подобряване на координацията и обмена на информация между органите в контекста на борбата с корупцията.

³⁷ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, стр. 17.

³⁸ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка.

публикува през 2017 г. преработения „Кодекс за поведение в публичния сектор“, а през 2015 г. „Кодекс VII — 7 ключови задължения“, които определят етичните стандарти и правилата за поведение на служителите в публичния сектор. В допълнение към тях бяха разработени курсове за електронно обучение за всички служители на централната администрация. Тези кодекси обаче не се прилагат за министри, които при назначаване получават наръчник с насоки по въпросите на почтеността. Дания също така няма етичен кодекс за членовете на парламента или за лицата с висши изпълнителни функции³⁹, въпреки че с публично писмо до членовете на парламента същите са информирани относно техните отговорности по отношение на етичното поведение и поддържането на общественото доверие. GRECO препоръчва да се разработят кодекси за поведение както за членовете на парламента, така и за членовете на правителството, по-специално по отношение на конфликта на интереси, както и да се разработи цялостна стратегия за почтеност на лицата с висши изпълнителни функции⁴⁰.

Публичната администрация е обвързана с правила за безпристрастност, които предполагат задължение за докладване на потенциални конфликти на интереси. Съгласно Закона за публичната администрация, лице, наето от публичен административен органи или действащо от негово име, се отстранява от участие в даден конкретен случай, който може да породии съмнения относно безпристрастността. За да се избегнат конфликти на интереси, от министрите се изисква да се откажат от всяка (платена или неплатена) професия в частно или публично дружество при встъпване в длъжност⁴¹. Това обаче не включва дейност като самостоятелно заето лице, финансови интереси, почетни професии или такива, свързани с политическа партия на министър. Въпреки че разпоредбите на Закона за публичната администрация са приложими по отношение на министрите, той им предоставя значителна свобода на преценка при докладване на потенциален или очевиден конфликт на интереси без да предоставя много насоки. Освен това в закона не се съдържат никакви мерки за изпълнение⁴². За членовете на парламента няма общо определение за конфликт на интереси и настоящата рамка не предоставя механизъм за докладване. GRECO препоръчва въвеждането на изискване за *ad hoc* оповестяване, когато може да възникне конфликт във връзка с въпрос, който се разглежда на парламентарни заседания⁴³.

Въпреки че съществуват системи за деклариране на имущественото състояние, те не се контролират или прилагат систематично. За членовете на парламента съществува изискване за публична регистрация на професиите и финансовите интереси, което подлежи на обществен контрол на уебсайта на парламента. Въпреки това GRECO препоръчва да се гарантира, че когато е необходимо се прилагат стандарти за поведение по отношение на членовете на парламента⁴⁴. Въпреки че спазването на изискването от страна на членовете на парламента за вписване на икономическите интереси в регистър като цяло е на високо ниво, регистърът не е пълен⁴⁵. По същия начин няма общи правила за висшите държавни служители относно задължението да декларират финансови интереси, въпреки че всички министри са

³⁹ Кодекс за поведение, озаглавен „Добро поведение в публичния сектор“, предоставен на всички служители в публичния сектор. Целта на тази публикация е разясняване на основните задължения и отговорности на служителите в публичния сектор.

⁴⁰ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръки i, ii и iii.

⁴¹ Съгласно член 8 от Закона относно възнагражденията и пенсиите на министрите.

⁴² Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, стр. 67 — 69.

⁴³ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръка ii.

⁴⁴ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръка iv.

⁴⁵ Уебсайт Folketinget (датският парламент): <https://www.ft.dk/da/medlemmer/medlemmer-uden-registreringer>.

длъжни да декларират своите финансови интереси въз основа на стандартен формуляр, който се подава при встъпване в длъжност и се актуализира ежегодно. Системата не е въз основа на законодателство, но поредица от правителства са изпълнявали този режим като задължителен⁴⁶. Министрите, които са и членове на парламента, не са част от системата за деклариране на парламента. За разлика от режима, действащ за членовете на парламента, тази система изрично включва определени финансови интереси на съпрузите и/или на партньорите. GRECO препоръчва обаче тези насоки да бъдат въведени в законодателство, да се разшири обхвата на декларациите и да се въведат мерки за контрол по същество⁴⁷.

Датската система няма ясни правила и насоки за това как лицата, на които са възложени висши изпълнителни функции, осъществяват контакт с лобисти. Няма и изисквания за докладване или оповестяване, приложими за тези, които се стремят да окажат влияние върху действията и политиките на правителството. И все пак, докато във всички 27 държави — членки на ЕС, мнозинството от респондентите смятат, че твърде близките връзки между бизнеса и политиката в техните страни водят до корупция, в Дания са регистрирани най-ниските резултати (47 %) (средно за ЕС: 76 %)⁴⁸. Лобирането под една или друга форма (по-специално от групи по интереси) е приемлива част от процеса на вземане на решения с цел създаване на широка подкрепа за решенията. Независимо от това се препоръчва въвеждане на правила и насоки за контакти с лобисти и трети страни, които се стремят да окажат влияние върху процесите и решенията на правителството, както и за повишаване на прозрачността при такива контакти⁴⁹.

Няма ясни правила относно кадровата въртележка между държавния и частния сектор. При липсата на конкретна политика относно „периода на прекъсване“ има няколко доклада на министри, които веднага заемат висши длъжности, свързани с политическо лобиране. Въпреки че GRECO препоръчва въвеждането на правила за наемане на работа на лица, натоварени с висши изпълнителни функции след прекратяване на служебните им правомощия в публичния сектор, понастоящем няма конкретни планове за въвеждане на такава разпоредба⁵⁰.

Съществуват специални механизми за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, но няма всеобхватно законодателство. Понастоящем Дания няма конкретен закон за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности. Съществува обаче законодателство във финансовия сектор, като част от транспонирането на Директивата за капиталовите изисквания IV⁵¹. Датската стопанска асоциация съветва компаниите, ако желаят да въведат процедури на доброволни начала. Освен това има други системи, съществуващи в публичния сектор или в някои специфични за конкретни сектори области, включително вътрешните и външните процедури на органа

⁴⁶ Декларациите трябва да включват професии (упражнявани понастоящем и през последните 5 години), дейност като самостоятелно заето лице с годишен оборот над 50 000 DKK (приблизително 6 700 EUR), корпоративни интереси над 50 000 DKK (приблизително 6 700 EUR) (включително текущи инвестиции), финансови споразумения с бивши и/или бъдещи работодатели, членство в асоциации.

⁴⁷ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръки vii, viii.

⁴⁸ Специално издание на Евробарометър 502 (2020 г.).

⁴⁹ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръка v.

⁵⁰ Пети кръг на оценка на GRECO — Доклад за оценка, препоръка vi.

⁵¹ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници.

за финансов надзор, системата на датския бизнес орган за подаване на външни сигнали за нередности по отношение на въпроси, свързани с потенциалното нарушаване на законодателството в областта на одита, както и система в областта на Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд⁵².

Въпросите за финансирането на политическите партии са посочени в международните оценки, като повечето препоръки все още не са изпълнени. Тези препоръки включват отстраняване на отчетени недостатъци, като липсата на задължения за докладване на дарения над определени прагове и осигуряване на независим мониторинг по отношение на финансирането на политически партии и предизборни кампании⁵³. Данните на Евробарометър показват, че Дания е единствената страна, в която делът на респондентите, които са съгласни, че има достатъчно прозрачност и надзор върху финансирането на политическите партии е намалял от 2013 г. (от 41 % през 2013 г, до 34 % през 2019 г. (средно за ЕС: 32 %))⁵⁴.

Докато строгите мерки изглежда, че се прилагат адекватно, липсват широко достъпни статистически данни, свързани с корупцията. Въпреки че напоследък има присъди за свързани с корупция престъпления⁵⁵ и в официалния съдебен вестник с платен достъп се публикуват важни съдебни решения, Дания не публикува статистически данни относно разследвания за подкупване на чужди длъжностни лица и относно започнали и приключили съдебни дела⁵⁶.

⁵² Съвсем наскоро датският бизнес орган създаде специален портал за подаване на сигнали за нередности, свързани с измами със схемите за обезщетения за коронавирус/covid-19 (LOV № 796 от 9 юни 2020 г.).

⁵³ Трети кръг на оценка на GRECO — Втори доклад за съответствие.

⁵⁴ Специално издание на Евробарометър 502 (2020 г.).

⁵⁵ Напр. нарушаване на правилата за конфликт на интереси, злоупотреба с власт и редица тежки престъпления, разследвани във връзка с изпирането на пари.

⁵⁶ Transparency International (2018 г.), Exporting corruption – progress report 2018: assessing enforcement of the OECD anti-bribery convention, стр. 43.

III. МЕДИЕН ПЛУРАЛИЗЪМ

Конституцията предоставя цялостната рамка за защита на свободата на изразяване на мнение. Задачите, организационната структура и правилника за дейността на националния медиен регулаторен орган, датският Съвет за радио и телевизия, са предвидени в законодателството. Няма конкретни закони, свързани с прозрачността на собствеността върху медиите или разпределението на държавните реклами. Достъпът до документи е регламентиран в Закона за достъп до публични административни документи от 2014 г.⁵⁷

Датският Съвет за радио и телевизия работи по независим начин. Задачите и организационната структура на независимия орган са установени в датския Закон за радио и телевизионно излъчване. Секретариатът на Съвета за радио и телевизия е медийното звено към агенцията по въпросите на културата и дворците. Съветът счита своята организационна структура за стабилна, дори и ако някои решения предизвикват силен политически интерес⁵⁸. Много малък риск за независимостта и ефективността на медийния орган е регистриран и в последното издание на Мониторинга на медийния плурализъм (МРМ 2020 г.). Правилникът за дейността на Съвета е установен в изпълнителна заповед, актуализирана след преразглеждането на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги. Министърът назначава за четири години осем членове на Съвета, включително председателя и заместник-председателя. Възможни са повторни назначения. Един член се назначава от форума за сътрудничество на организациите на слушателите и зрителите и един член от Асоциацията на съдиите. При освобождаването на ръководител/членове на колективния орган трябва да се следват правилата на Закона за администрацията. Преди решението за освобождаване, съответният член трябва да бъде изслушан. Решението трябва да бъде в писмен вид и да включва обяснение. Освен това членът трябва да има възможност да подаде жалба относно решението и да го обжалва пред съд. Решенията на Съвета за радио и телевизия не могат да се обжалват пред министерството, а само пред съдилищата. По отношение на всички административни решения, парламентарният омбудсман може да разглежда жалби във връзка с управлението на случаи.

Датският Съвет за печатни медии (*Presse Nævnet*) е независим саморегулиращ се орган към Министерство на правосъдието, създаден със закон⁵⁹. Той разглежда жалби, касаещи датските средства за масова информация, и се състои от осем членове, назначени от министъра на правосъдието, представляващи журналисти, обществеността, редакционните колегии на печатните издания, радиото и телевизията. Председателят и заместник-председателят се назначават по препоръка на председателя на датския Върховен съд. Съветът за печатни медии може да изразява критично отношение по случаи, касаещи солидните етични стандарти в печатните медии, и да разпорежда на редактора на въпросната медия да публикува отговор и/или решението на Съвета. Той обаче не може да налага санкция или да присъжда на жалбоподателя финансова компенсация⁶⁰.

⁵⁷ Съгласно годишния Световен индекс за свобода на печата на Репортери без граници, Дания постоянно се класира сред най-добре представящите се страни, като понастоящем се нарежда на 3-то място. Вж. <https://rsf.org/en/ranking>.

⁵⁸ Писмено становище на Съвета по радио и телевизия, стр. 1 — 2.

⁵⁹ Закон за отговорността на медиите — Консолидиран закон 2018-12-27 № 1719.

⁶⁰ Уебсайт на датския Съвет за печатни медии (*Presse Nævnet*): <https://www.pressnaevnet.dk/press-ethical-rules/>.

Няма конкретни правила относно прозрачността на собствеността върху медиите или разпределението на държавната реклама. Държавната реклама трябва да отговаря на общите правила в Закона за радио и телевизионното излъчване и вторичното законодателство във връзка със закона, въз основа на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги. В мониторинга на медийния плурализъм за 2020 г. се отбелязва, че собствеността върху акции, надхвърляща 20 % трябва да бъде включена в годишните отчети на всички дружества, включително медийни дружества, но няма конкретни изисквания за медийните дружества. Датските заинтересовани страни в областта на медиите посочват, че въпреки липсата на конкретни правила те смятат, че степента на прозрачност на национално ниво на собствеността върху медиите е на практика доста задоволителна, по-специално чрез Централния търговски регистър дори когато става дума за собствениците на основните медии⁶¹.

Правото на информация подлежи на определени ограничения. Законът за достъп до публични административни документи, който предоставя правилата за публичния достъп до информация и документи на всички органи на публичната администрация и министерствата, е изменен през 2014 г., като впоследствие общественят и журналистическият достъп до определени държавни досиета е ограничен⁶². Раздел 7 от закона гласи, че всеки може да поиска оповестяване на документите, вписани или създадени от орган на публичната администрация като част от неговите административни процедури във връзка с дейността му като орган. Този достъп обаче е ограничен по отношение на някои видове случаи, документи или информация, по-специално вътрешни работни документи на органи или документи, които се обменят в момент, когато министър се нуждае от съвет и препоръки на своя персонал⁶³. Заинтересованите страни посочват, че изключенията в случаи, изискващи предоставяне на подкрепа и съвет на министър и комуникация с членове на парламента в законодателния процес могат да доведат до запазване на поверителността на основанието за някои политически споразумения⁶⁴. Парламентарният омбудсман също установява, че допускането на изключения по отношение на работата на министрите на практика има ограничаващ ефект върху правото на достъп⁶⁵.

В Дания има силна традиция по отношение на свободата на изразяване на мнение. Конституцията предоставя цялостната рамка за защита на свободата на изразяване на мнение⁶⁶. Съгласно годишния Световен индекс за свобода на печата на Репортери без граници, Дания постоянно се класира сред най-добре представящите се страни, като понастоящем се нарежда на 3-то място⁶⁷. Независимо от това в Дания лишаването от свобода е сред възможните наказания за клевета⁶⁸. В мониторинга на медийния плурализъм за 2020 г. защитата на свободата на изразяване на мнение се разглежда като

⁶¹ Информация, получена в контекста на посещението в страната.

⁶² Също така в този контекст трябва да се отбележи, че според мониторинга на медийния плурализъм за 2020 г. основният риск за защитата на журналистите е фактът, че правото на информация не е изрично защитено в конституцията.

⁶³ Раздели 19 — 33 и раздел 35 на Закона за достъп до публични административни документи.

⁶⁴ Раздел 24 и раздел 27, параграф 2 на Закона за достъп до публични административни документи. Информация, получена в контекста на посещението в страната, като напр. изявления на Съюза на датските журналисти, отворена администрация; или Danske Medier., Danske Medier приветства публикуването в четвъртък на Доклада на Комисията за свободата на изразяване на мнение.

⁶⁵ Раздел 24 на Закона за достъп до публични административни документи. Годишен доклад на парламентарния омбудсман (2016 г.), стр. 141 — 142.

⁶⁶ Раздел 77 от Конституцията.

⁶⁷ Репортери без граници, Световен индекс за свобода на печата за 2020 г.

⁶⁸ https://cmpf.eui.eu/wp-content/uploads/2019/01/decriminalisation-of-defamation_Infographic.pdf.

криеща много малко рискове поради цялостната стабилност на демократичната традиция и институциите в Дания. През 2019 г. и 2020 г. в платформата на Съвета на Европа за насърчаване защитата на журналистиката и безопасността на журналистите не са публикувани предупреждения относно Дания⁶⁹. През 2017/2018 г. е създадена специална комисия за защита на свободата на изразяване на мнение⁷⁰, за да се направи оценка на рамката и общите условия за свободата на изразяване на мнение. Тя представи своя доклад през април 2020 г., който допринесе за широки политически дискусии относно състоянието на свободата на изразяване на мнение в датското общество⁷¹.

IV. ДРУГИ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ПРИНЦИПИТЕ НА ВЗАИМОЗАВИСИМОСТ И ВЗАИМООГРАНИЧАВАНЕ

Дания има еднокамерна, парламентарна система на управление, при която както правителството, така и членовете на парламента могат да внасят законодателни предложения, въпреки че проектозаконите като цяло се предлагат от правителството. При липса на конституционен съд, последваща проверка за конституционността може да бъде извършвана от всички съдилища по конкретни дела⁷². Парламентарният омбудсман осигурява надзор върху решенията на публичните органи, а Датският институт по правата на човека наблюдава зачитането на основните права.

Процесът на въвеждане в действие на законодателство включва сложни подготвителни процедури. Правните насоки за качество на Министерството на правосъдието⁷³ предоставят подробни инструкции за процеса на изготвяне на законодателство, включително относно законодателното програмиране и подготвителните стъпки, като потенциални подготвителни комисии и задължителни оценки на въздействието (*inter alia* на икономическото въздействие, въздействието върху околната среда и административните последици за гражданите). Проектозаконите на правителството обикновено се публикуват за открита консултация на правителствен портал (за препоръчителен минимален период от четири седмици) и се изпращат веднага за външна консултация до заинтересованите органи и организации⁷⁴. Проектозаконите също така подлежат на технически законодателен преглед от Министерството на правосъдието, включително за осигуряване на съответствие с международните задължения по правата на човека⁷⁵.

Парламентарният омбудсман играе ключова роля за осигуряване на надзор върху административните решения. Парламентарният омбудсман, избран от парламента след всеки общ избор⁷⁶, функционира като орган за обжалване на административни

⁶⁹ Съвет на Европа, платформа за насърчаване защитата на журналистиката и безопасността на журналистите <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>.

⁷⁰ Информация, предоставена от Дания за Доклада относно върховенството на закона за 2020 г., стр. 20.

⁷¹ В съответствие с Препоръка CM/REC(2016)4 на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно защитата на журналистиката и безопасността на журналистите и другите работещи в медиите лица, в която се призовава за всеобхватна законодателна рамка, която да позволи на журналистите и другите работещи в медиите лица да допринесат ефективно и без страх за публичния дебат.

⁷² Това се случва рядко и има само един случай, когато Върховният съд е решил да не приложи даден закон поради несъвместимост с Конституцията — през 1999 г., дело Tvind, U 1999.841 Н.

⁷³ Министерство на правосъдието, Правни насоки за качество.

⁷⁴ Вж. онлайн платформа *Hoeringsportalen*.

⁷⁵ Информация, предоставена от Дания за Доклада относно върховенството на закона за 2020 г., стр. 24.

⁷⁶ Омбудсманът може също така да бъде освободен от Парламента, ако вече не се ползва с неговото доверие.

решения, като предоставя оценка на съответствието на актовете на публичните органи по отношение на съществуващото законодателство или добра административна практика. Омбудсманът може да действа въз основа на жалби или да провежда разследвания по собствена инициатива. През 2019 г. омбудсманът разглежда 5368 жалби, много от които са свързани с въпроси за достъп до официални документи, и провежда 163 разследвания по собствена инициатива, съсредоточени върху по-обща въпроси, засягащи по-голям брой граждани⁷⁷. Становищата на омбудсмана, които могат да включват препоръки към органите за възобновяване на дадено дело или за промяна на решение, не са обвързващи. Съгласно информация от органите и от омбудсмана, публичните органи обикновено следват препоръките на практика. Освен омбудсмана, датският институт по правата на човека функционира като национален институт по правата на човека и през 2018 г. е акредитиран отново със статут „А“ от Световния алианс на националните институции по правата на човека. Той действа и като национален орган по въпросите на равенството.

Счита се, че на гражданското общество в Дания се предоставя свободно пространство⁷⁸ и организациите на гражданското общество участват активно чрез Съвета по правата на човека. Датският институт по правата на човека, включва голям брой организации на гражданското общество от различни тематични области чрез своя Съвет по правата на човека, който прави оценка на разработването и изпълнението на дейностите на националната институция по правата на човека, може да препоръчва нови дейности и да назначава шест от 14-те членове на Съвета на директорите⁷⁹.

Процесът на вземане на решения, довел до спиране на дейността на съдилищата по време на пандемията от COVID-19 подлежи на обсъждане. Спешни мерки в отговор на пандемията от COVID-19 са предприети въз основа на изменение на Закона за епидемиите, което прехвърля правомощията за приемането на укази за борба с пандемията на министъра на здравеопазването. Законът е приет единодушно от парламента на 12 март 2020 г.⁸⁰ Националните съдебни администрации обявяват на същата дата, че с оглед на пандемията от COVID-19 само най-важните функции на съдилищата ще бъдат поддържани, а на спешните и критичните дела ще бъде даден приоритет⁸¹. Оттогава възниква спор дали това решение е взето в съответствие с конституционните разпоредби относно независимостта на съдилищата. Проучване на аналитичен център Justitia⁸² твърди, че националната съдебна администрация може да е отишла твърде далече в своите насоки, като се има предвид, че въз основа на Конституцията и Закона за правораздаването националната съдебна администрация

⁷⁷ Парламентарен омбудсман, Годишен доклад за 2019 г., стр. 39.

⁷⁸ Оценка от Световния алианс за гражданско участие (CIVICUS); оценките са по скала от пет категории и пространството се определя като: свободно, стеснено, възпрепятствано, ограничено и закрито.

⁷⁹ Съветът по правата на човека включва организации на гражданското общество, като например работещи в областта на съдебната власт, медиите или по въпросите на бежанците, както и министерства (без право на глас), публични органи и политически партии. Останалите членове на Съвета на директорите се назначават от датските университети, гренландския съвет по правата на човека и от персонала на националната институция по правата на човека.

⁸⁰ Преди това правомощия за приемане на такива постановления имат комисии от здравни служители и политици на местно ниво. Приемането на изменението следва обичайната законодателна процедура, но с три съдебни заседания сбити в 18 часа, като решение за използването на такава ускорена процедура може да бъде взето с 3/4 от гласовете в парламента.

⁸¹ Национална съдебна администрация, Готовност за действие при извънредни ситуации на съдилищата на Дания: Допълнителна информация.

⁸² Justitia, Върховенство на закона и COVID-19, стр. 95 — 104.

няма правомощия да взема решения вместо съдилищата относно приоритизирането на делата. Учените и Асоциацията на съдиите също изразяват опасения в публични изявления, като същевременно признават извънредните обстоятелства, които налагат бързи действия. Министерството на правосъдието и националната съдебна администрация оспорват тези възгледи⁸³. Парламентът назначава независима експертна група, която ще проучи цялостното управление на пандемията от страна на правителството, като се очаква да представи резултати до края на 2020 г.

Националната съдебна администрация активно насърчава върховенството на закона. През последните години националната съдебна администрация полага редица усилия за насърчаване на върховенството на закона, за по-доброто разбиране на правосъдната система от различни целеви групи и за подобряване на ориентираността на правосъдната система към потребителите. Това включва инициативи, насочени към широката общественост чрез образователни видеоклипове, към деца в училище чрез примерни учебни програми за учители, към журналисти чрез специален уебсайт и към непрофесионални съдии, предоставяйки им изчерпателни информационни материали, преди началото на техния мандат⁸⁴.

⁸³ Информация, Пощите поставят под съмнение дали затварянето на съдилищата е било в съответствие с Конституцията.

⁸⁴ За повече информация вж. уебсайта на националната съдебна администрация.

Приложение I: Списък на източниците по азбучен ред (на английски език)*

* Списъкът на получените коментари и мнения в контекста на консултациите за Доклада относно върховенството на закона за 2020 г., е публикуван на (СОМ уебсайта).

Център за плурализъм и свобода на медиите (2020 г.), Мониторинг на медийния плурализъм за 2020 г. <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (СЕРЕЈ) (2020 г.), Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States.

CIVICUS, Мониторинг за проследяване на гражданското пространство: Дания. <https://monitor.civicus.org/country/denmark/>.

Съвет на Европа: Комитет на министрите (2000 г.), Препоръка CM/Rec(2000)19 на Комитета на министрите към държавите членки относно ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие.

Съвет на Европа: Комитет на министрите (2010 г.), Препоръка CM/Rec(2010)12 на Комитета на министрите към държавите членки относно съдиите: независимост, ефикасност и отговорности.

Съвет на Европа: Комитет на министрите (2016 г.), Препоръка CM/Rec(2016)4 на Комитета на министрите към държавите членки относно защитата на журналистиката и безопасността на журналистите и другите работещи в медиите лица.

Съвет на Европа, Платформа за насърчаване защитата на журналистиката и безопасността на журналистите — Дания. <https://www.coe.int/en/web/media-freedom>.

Съд на Европейския съюз, решение от 25 юли 2018 г., LM, C-216/18 PPU.

Съд на Европейския съюз, решение от 27 май 2019 г. по съединени дела OB, C-508/18 и PI, C-82/19 PPU.

Датска асоциация на съдиите (2020 г.), „Условия на труд на съдиите“.

Датски съдилища (2020 г.), Граждански дела, <https://domstol.dk/om-os/tal-og-fakta/civile-sager/>.

Правителство на Дания (2020 г.), Информация, предоставена от Дания за Доклада относно върховенството на закона за 2020 г.

Правителство на Дания (2019 г.), Засилване на действията срещу финансовите престъпления. https://www.regeringen.dk/media/6607/aftale-om-styrkelse-af-indsatsen-mod-finansiel-kriminalitet-270319_endelig.pdf.

Danske Medier (1 май 2020 г.), Danske Medier приветства публикуването в четвъртък на Доклада на Комисията за свободата на изразяване на мнение. <https://danskemedier.dk/aktuelt/journalistik-og-redaktion/danske-medier-glaeder-sig-over-offentliggoerelsen-af-ytringsfrihedskommissionens-betaenkning/>.

Датски съюз на журналистите, Отворена администрация. <https://journalistforbundet.dk/offentlighedslov>.

Европейска комисия (2020 г.), Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието.

Европейска комисия (2020 г.), Доклад относно прилагането на Рамково решение на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите по предаване между държавите членки.

Европейски съд по човешки права, решение от 9 януари 2013 г., *Александър Волоков срещу Украйна*, жалба № 21722/11.

GRECO (2014 г.), Четвърти кръг на оценка — Доклад за оценка на Дания относно предотвратяване на корупцията сред членове на парламента, съдии и прокурори.

GRECO (2019 г.), Трети кръг на оценка — Втори доклад за съответствие на Дания относно прозрачността за финансирането на партиите.

GRECO (2019 г.), Пети кръг на оценка — Доклад за оценка на Дания относно предотвратяване на корупцията и насърчаване на почтеността на централните правителства (висши ръководни функции) и правоприлагащите агенции.

GRECO (2020 г.), Четвърти кръг на оценка — Междинен доклад за съответствието на Дания относно предотвратяване на корупцията сред членове на парламента, съдии и прокурори.

Информация (6 юли 2020 г.), Пощите поставят под съмнение дали затварянето на съдилищата е било в съответствие с Конституцията. https://www.information.dk/indland/2020/07/maails-saar-tivvl-hvorvidt-nedlukningen-domstolene-overensstemmelse-grundloven?lst_mst.

Justitia (2020 г.), Върховенство на закона и COVID–19. <http://justitia-int.org/retsstaten-og-covid-19>.

Министерство на правосъдието, Правни насоки за качество. <https://lovkvalitet.dk/>.

Министерство на правосъдието (24 юни 2020 г.), Нови съдии трябва да облекчат натиска върху съдилищата. <https://www.justitsministeriet.dk/nyt-og-presse/pressemeddelelser/2020/nye-dommere-skal-lette-preset-paa-domstolene>.

Национална съдебна администрация, Готовност за действие при извънредни ситуации на съдилищата на Дания: Допълнителна информация. <https://www.domstol.dk/aktuelt/2020/3/noedberedskab-ved-danmarks-domstole-yderligere-information/>.

Парламентарен омбудсман (2020 г.), Годишен доклад за 2019 г.

Парламентарен омбудсман (2017 г.), Годишен доклад за 2016 г.

Репортери без граници, Световен индекс за свобода на печата за 2020 г.

Transparency International (2018 г.), Износ на корупция — доклад за напредъка за 2018 г.: оценка на прилагането на Конвенцията на ОИСР за борба с подкупите. https://images.transparencycdn.org/images/2018_Report_ExportingCorruption_English_200402_075046.pdf.

Конвенция на ООН срещу корупцията (2017 г.), Преглед на изпълнението на Конвенцията на ООН срещу корупцията — доклад за преглед на Дания. https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/CountryVisitFinalReports/2017_10_21_Denmark_Final_Country_Report.pdf.

Виртуално посещение на Дания в контекста на Доклада относно върховенството на закона за 2020 г.

Приложение II: Посещение в страната — Дания

През юли 2020 г. службите на Комисията проведоха виртуални срещи с:

- Датския съюз на журналистите
- Датска асоциация на съдиите
- Danske Medier
- Датски съвет за печатни медии
- Министерство на правосъдието
- Национална администрация на съдилищата
- Парламентарен омбудсман
- Прокуратура
- Специална прокуратура
- Върховен съд
- Transparency International Дания

В допълнение Агенцията по въпросите на културата и дворците предостави свое писмено становище по време на виртуална среща.

* Комисията се срещна и със следните организации в редица срещи на хоризонтално равнище:

- „Амнести Интернешънъл“
- Съюз за граждански свободи за Европа
- Гражданско общество Европа
- Конференция на европейските църкви
- EuroCommerce
- Европейски център за нестопанско право
- Европейски център за свобода на печата и медиите
- Европейски граждански форум
- Free Press Unlimited
- Защитници на предна линия (Front Line Defenders)
- ILGA-Европа
- Международна комисия на юристите
- Международна федерация за правата на човека
- Международен институт по печата
- Платформа за учене през целия живот
- Инициатива за правосъдие на „Отворено общество“/Институт за европейска политика на „Отворено общество“
- Репортери без граници
- Transparency International EC